

VV istungile esitatavate dokumentide andmed

Eelnõu nimetus: Isikut tõendavate dokumentide seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu

Soovitav istungi või nõupidamise kuupäev: esimene võimalik

Eelmenetletud Riigikantseleis: Jah, eelnõu saadeti eelmenetlusse. Kontakt: Epp Hannus.

Sisukokkuvõte: Eelnõu on töötatud välja, et suurendada identiteedihalduse turvalisust, maandada julgeolekuriske ja ajakohastada tööprotsesse, viies need vastavusse tänapäevaste vajaduste ja võimalustega ning vähendades seeläbi inimeste halduskoormust ja ametiasutuste töökoormust. Selleks on kavandatud teha järgmised olulisemad muudatused:

- 1) luuakse õiguslik alus tagastada läbi vaatamata e-residendi digitaalse isikutunnistuse (edaspidi *e-residendi digi-ID*) taotlus juhul, kui e-residendi digi-ID taotleja on suurema rahapesu- või terrorismi rahastamise riskiga riigi või sellise riigi kodanik, millega puudub Eestil justiits-, julgeoleku- või õiguskaitsealane koostöösuhe (edaspidi *e-residentsuse riskiriik*);
- 2) antakse Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele õigus töödelda e-residendi digi-ID väljaandmise menetluses kogutud isikuandmeid ja e-residendi digi-ID andmeid;
- 3) antakse Politsei- ja Piirivalveametile (edaspidi *PPA*) õigus nõuda DNA-ekspertiisi juhul, kui isik taotleb esimest korda Eesti kodaniku isikut tõendavat dokumenti (edaspidi *dokument*) ja tekib põhjendatud kahtlus, et välisriigis väljaantud Eesti kodakondsust tõendav dokument ei ole ehtne või selle alusandmed ei ole õiged. Praktikast on saadud olukorrad, kus Venemaa või Valgevene kodanik soovib tõendada, et ta põlvneb Eesti kodanikust, kuid esitatud tõendites või andmetes on põhjust kahelda;
- 4) luuakse võimalus kontrollida isikusamasust Eesti teabevärra mobiilirakenduse vahendusel;
- 5) Lõpetatakse:
  - turvalisuse kaalutlustel 15. novembrist 2025 võimalus dokumendi sertifikaadi kehtivust peatada ja taastada, kuna sellest kuupäevast hakatakse rakendama uusi ID-1 formaadis dokumentide tootmise ja usaldusteenuse osutamise lepinguid, ning
  - vähese vajaduse ja kulude optimeerimise tõttu võimalus anda välja ID-1 formaadis teiseid digitaalseid isikutunnistusi.

Lisaks tuuakse põhimäärusest seaduse tasandile automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogu (edaspidi: *ABIS*), Eesti kodakondsuse saanud, taastanud või kaotanud isikute andmekogu, Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste andmekogu, isikut tõendavate dokumentide andmekogu ning sissesõidukeeldude riikliku registri andmete säilitamise maksimaalne tähtaeg ja andmekoosseis. Et tuua ABIS-e andmete säilitamise maksimaalne tähtaeg seaduse tasandile, muudetakse lisaks isikut tõendavate dokumentide seadusele seitset seadust.

Eelnõuga luuakse volitusnorm kehtestada ITDS-i § 20⁶ lõike 1² alusel uus siseministri määrus „Suurema rahapesu või terrorismi rahastamise riskiga riikide ja Eestiga justiits-, julgeoleku- või õiguskaitsealase koostöösuhteta riikide loetelu ning nende riikide kodanikele e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise erisused“. Määruse eelnõu edastatakse enne riskiriikide nimekirja kehtestamist ministeeriumidele kooskõlastamiseks.

Enamik seadusest jõustub üldises korras. Riigilõivuseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduses sätestatud uue riigilõivumääraga seotud muudatused jõustuvad selle seadusega samal ajal: 2025. aasta 1. jaanuaril.

Muudatused, mille rakendamiseks on vaja teha infotehnoloogilisi arendustöid, jõustuvad pärast nende valmimist:

- muudatused, millega lõpetatakse sertifikaadi kehtivuse peatamine ja taastamine ning suurendatakse perekonnanime tähemärkide arvu dokumendil, jõustuvad 2025. aasta 15. novembril;
- muudatus, millega võimaldatakse dokumendi taotlejal aktiveerida ID-1 formaadis dokument ja sertifikaadid elektrooniliselt, jõustub 2026. aasta 1. juunil.

Otsuse eelnõu: Algatada seaduseelnõu vastavalt siseministri esitatud eelnõule.